

som findes her i Landet, kun er den mindre Deel, som ikke enten allerede har solgt det til dem hørende Bøndergods eller er ifærd med at sælge det. I Sylland er der nu kun to Majorater tilbage, paa hvilke der ikke sælges Bøndergods, og paa Sjælland er der, saavidt jeg veed, intet. Det er kun paa Fyen, at der findes nogle flere Majorater, saavidt jeg veed, en 5 à 6 Stykker, der ikke sælges Bøndergods. I det Hele taget er der altsaa i det Hele kun circa 8. Majoratsgods, hvor der ikke hidtil finder Salg af Bøndergods Sted. Jeg troer nu imidlertid, at man uden derfor at behøve at have nogen synderlig Kjendskab til de paagældende Besidderes Sentiments, nok tør sige, at der ikke er nogen synderlig Rimelighed for, at de Majoratsbesiddere, der saaledes til Dato ikke have solgt Bøndergods — og det er jo kun om disse, at der kan være Tale ved Forhandlingen, om § 21 — skulde være tilbøjelige til at gøre deres Lehn, Stamhus eller Fideicommisser til fri Eiendom. Hvad Fremtiden vil bringe, derom kan man vel ikke have nogen afgjørende Mening, men den kan jo paa den anden Side ogsaa ligesaa godt medføre Forandringer i de omtalte Majoraters nuværende Godsbestyrelse, saa at man maaskee der, hvor man saaledes ikke nu er tilbøjelig til at sælge, med Tiden bliver tilbøjelig der-til. Derom kan man ganske vist, som sagt, ikke have nogen bestemt Mening, men det er og bliver dog i ethvert Fald kun et ringe Antal af Fideicommisser, hvor man kunde befrygte de saa omtalte Bøndergodsmajorater. Disse ville altsaa i alt Fald komme til at høre til de store Sjeldenheder. Men under saadanne Omstændigheder finder jeg det meget naturligt, at Fleertallet af Udvalget ikke har troet det nødvendigt at sætte andre Bestemmelser istedetfor § 21, hvis Bestemmelser det ikke har kunnet billige, men at det har formeent at kunne blive staaende ved den Afgjørelsesmaade, som Loven af 21de Juni 1854 frembyder Afgang til. Jeg kan selvfølgelig ikke tillægge den Indvending nogen Bægt, som den ærede Justitsminister igaar fremkom med, at Udvalgets Fleertal ikke burde have foreslaaet at stryge Bestemmelserne i § 21 uden tillige at have

søgt at opstille noget Nyt istedet. Man har ikke fundet dette nødvendigt, ikke fundet, at der var tilstrækkelig Grund til at opstille Noget istedetfor § 21. Jeg skal endnu blot paany ligeoverfor det ærede 3die Medlem for 1ste Kreds (Broch), der igaar med saa stor en Styrke skildrede de mulige Farer for Fæsterne paa de af ham omtalte Bøndergodsmajorater, erklære, at det er min fulde Overbeviisning, at der ikke vil opstaae et eneste saadant heri Landet. Men naar det er Tilfælde, saa forekommer der mig heller ikke, som sagt, at være nogen Anledning til at fastholde Bestemmelsen i § 21, især naar man er af den Mening som det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds (Madvig), at Bestemmelsen i § 21 i og for sig er uehdig.

Madvig: Maa jeg bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Det ærede 1ste Medlem for 1ste Kreds har Ordet for en kort Bemærkning.

Madvig: Forsaavidt den ærede Lands-tingsmand, der nu satte sig, i Begyndelsen af sit Foredrag nævnedes mig, vil jeg blot tillade mig at gjøre opmærksom paa, at der laa en Misforstaaelse til Grund for hans Opfattelse af, hvad jeg igaar havde sagt. Jeg har ikke yttret Tvivl om, at Bøndergodset paa Majoraterne vilde blive solgt, men jeg fremhævede i mit Foredrag igaar det Inconsequente i at ville tilfredsstille Grundlovens Bud i § 93 ved Hjælp af tvende særskilte Bestemmelser, hvoraf den ene saa skal være Loven af 1854, som kun tilsteder en Frigjørelse af Bøndergodset imod Substitution af Fideicommisscapitaler, medens efter den anden, den, hvormed vi her forhandle, Hovedgaardene skulle kunne frigjøres uden nogen Substitution.

Mourier-Petersen: Maa jeg ligeledes bede om Ordet for en kort Bemærkning.

Formanden: Den ærede 3die Lands-